

Les polítiques familiars: una aposta de futur?

Ariadna Peralta Lladó – Sociologia UAB 2014

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS:

La incertesa i el debat sobre el futur encaix de l'Estat del benestar, tal com l'hem conegut fins ara, en les noves estructures sociodemogràfiques a les quals ens encaminem des de fa uns anys està a l'ordre del dia.

L'objectiu d'aquest treball és apuntar algunes de les possibles vies per entendre millor la relació entre les tendències demogràfiques, els canvis econòmics, socials i culturals i la configuració dels Estats del benestar, a partir de l'exemple que ens proporcionen Suècia, Itàlia i Espanya en el cas de les polítiques familiars, fonamentals en aquesta qüestió.

2. METODOLOGIA:

- Recerca de bibliografia sociològica i demogràfica i redacció del treball.
- Selecció d'indicadors de fecunditat i d'ocupació a les Nacions Unides i Eurostat pertinents.
- Elaboració d'una taxa de dependència infantil (Població 0-14 anys/ Població 30-59 anys).

3. TENDÈNCIES I PROJECCIONS DEMOGRÀFIQUES:

	SUÈCIA	ITÀLIA	ESPANYA
TFR 2010*	1'92	1'48	1'50
TFR 2050	1'99	1'80	1'81
TFR màxima	2'13 (1990)	2'37 (1960)	2'20 (1980)
TFR mínima	1'54 (2000)	1'26 (2000)	1'23 (2000)
Variació (TFRmx-TFRmn)	0'59 (en 10 anys)	1'11 (en 40 anys)	0'97 (en 20 anys)
EMM 2010	30'49	31'50	30'88
EMM 2050	31'00	32'00	31'00
EMM mínima	26'77 (1970)	27'67 (1980)	28'36 (1980)

(*La taxa de reemplaçament de la població es considera a 2'1 fills/dona)

4. PRINCIPALS FACTORS EXPLICATIUS:

FACTOR 1:

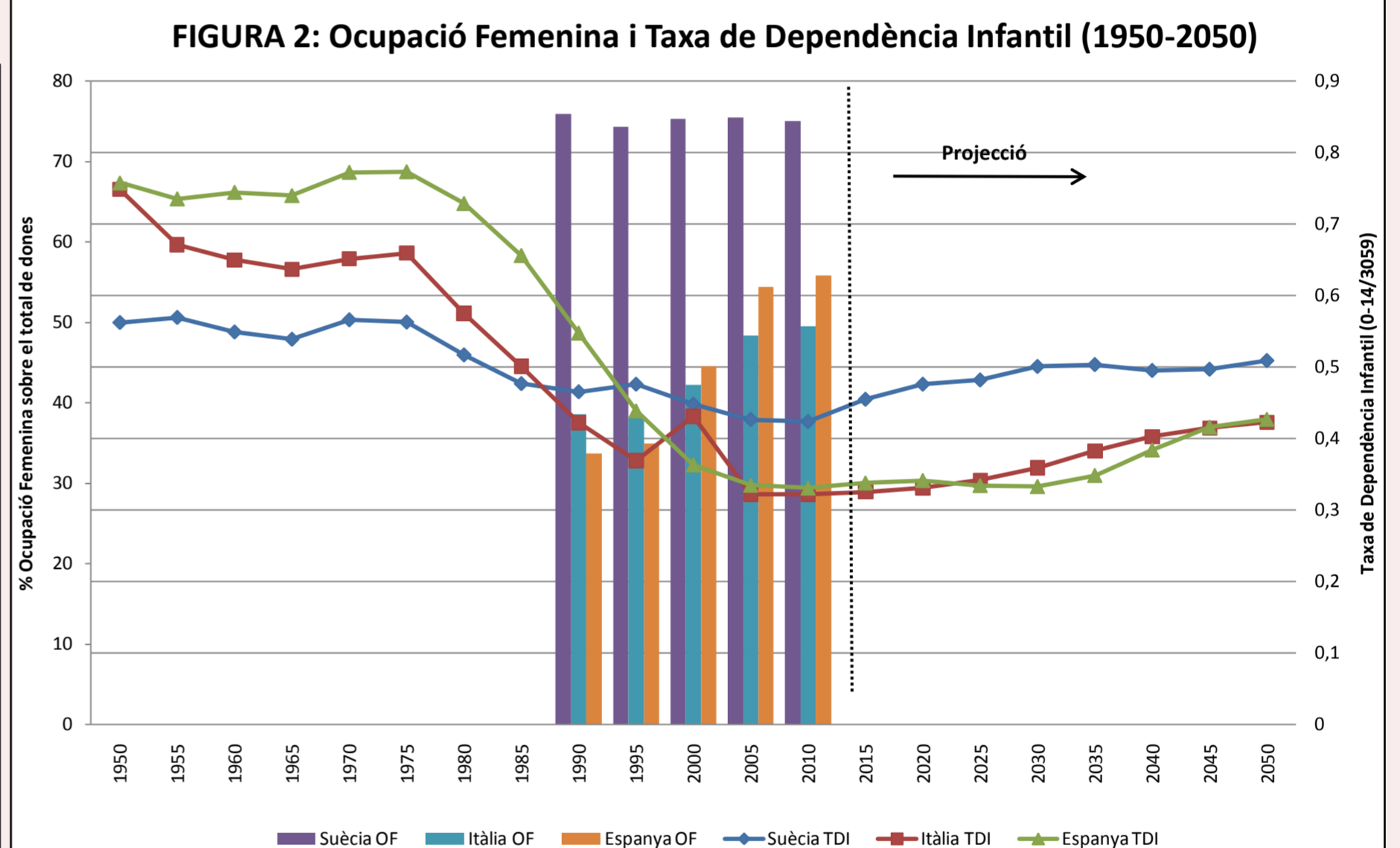
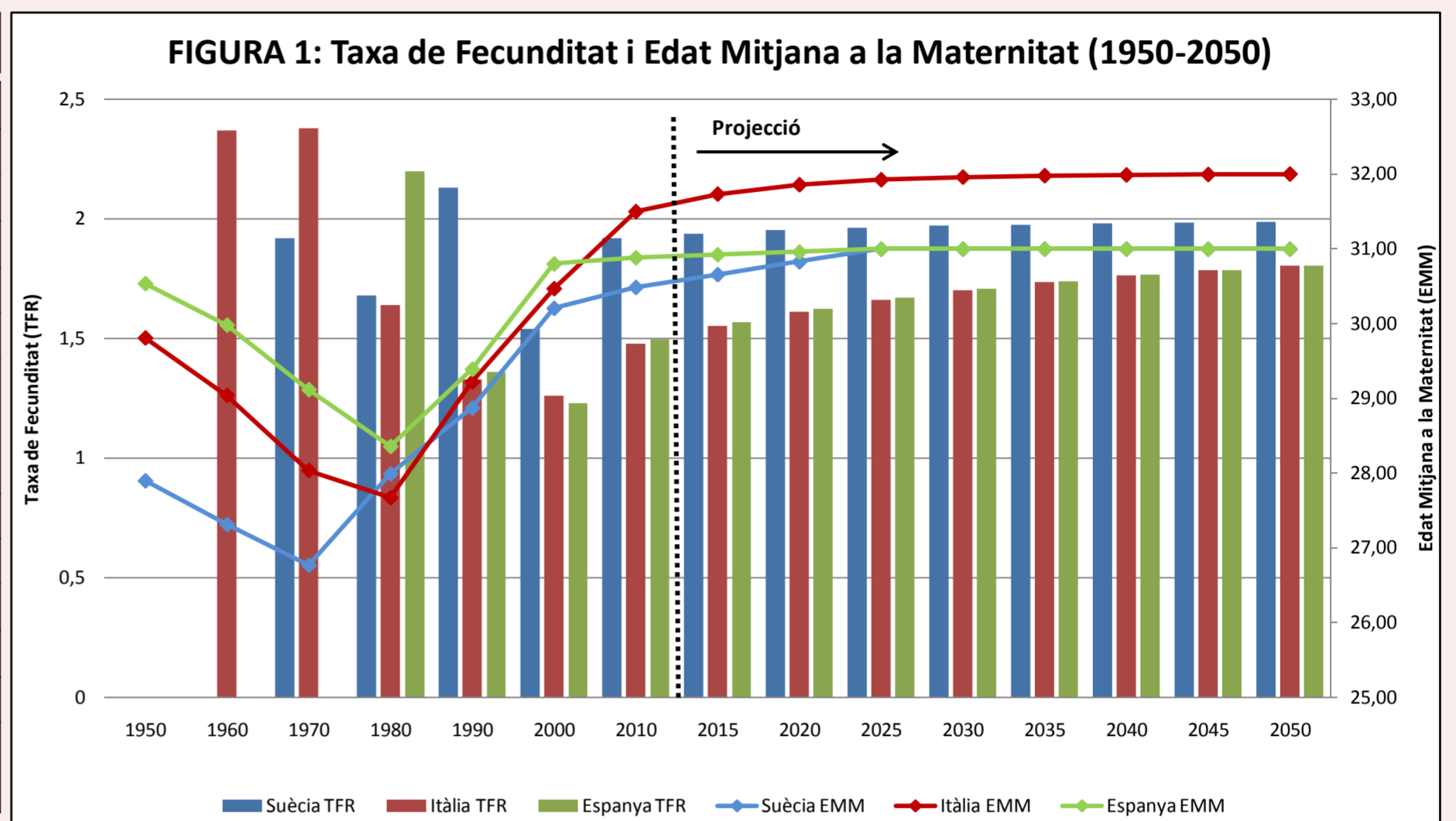
El control sobre la sexualitat i la reproducció, fruit dels avenços tecnològics, propicien que les dones puguin decidir en quin moment volen formar una família i tenir fills, condicionant la fecunditat.

FACTOR 2:

L'augment de l'ocupació femenina és rellevant, però si observem el cas suec podem veure que la taxa d'ocupació femenina és molt més elevada que als dos Estats mediterranis i, en canvi, la taxa de dependència no ha baixat tant, més aviat ha tendit a estabilitzar-se. De fet, al llarg del període de 1950 a 2050 hauria tingut menys de 0'2 punts de variació; per contra, per Espanya i Itàlia, només pel període 1975-2005 la variació és més del doble, al voltant de 0'45 punts. [FIGURA 2]

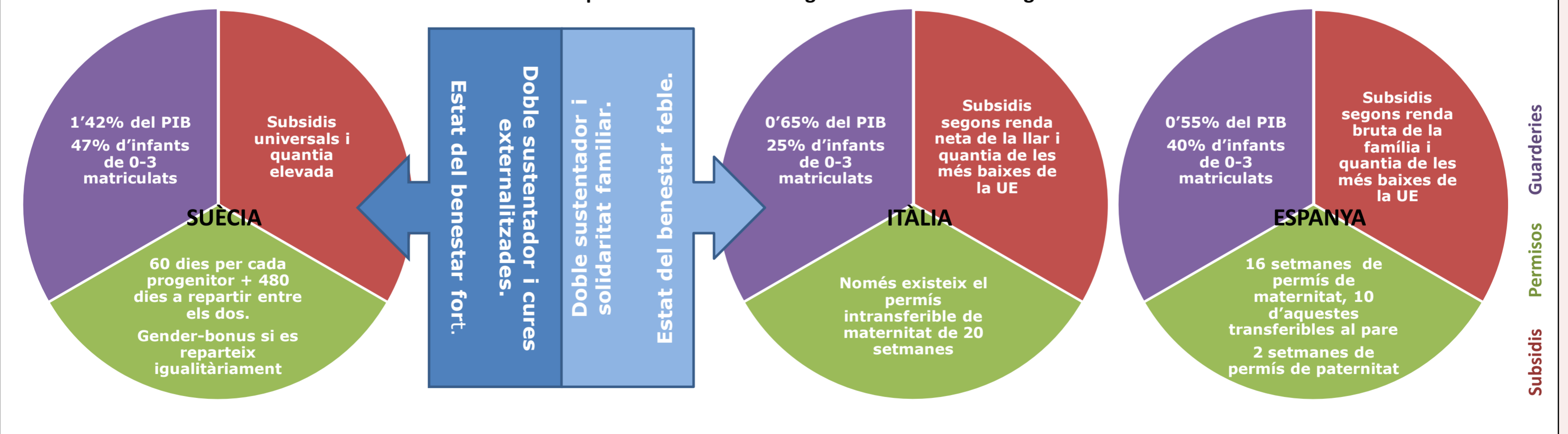
FACTOR 3:

Les polítiques familiars són fonamentals no només per facilitar la conciliació entre la vida laboral i la familiar sinó també per reduir el risc de pobresa de les famílies. Tanmateix, varien molt segons el model familiar i el règim de benestar. [FIGURA 3]

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de United Nations (2014) i Eurostat (2014)

FIGURA 3: Polítiques familiars actuals segons model familiar i règim de benestar

5. CONCLUSIONS:

1. Suècia destina el doble en polítiques familiars que Espanya i Itàlia i les tendències i projeccions de fecunditat mostren més estabilitat que per aquests dos Estats. Per tant, podria semblar que s'hi estableix una relació que en investigacions futures s'hauria d'aprofundir més. L'evolució d'aquestes polítiques, les seves arrels històriques o més dades demogràfiques podrien ser línies de recerca pertinents.

2. Les polítiques familiars han de ser una aposta de futur no en un sentit pronatalista, sinó perquè porten al centre del debat de les desigualtats socials: no només de classe, també de gènere i d'ètnia. Convertir-les en aposta de futur podria suposar, doncs, avançar cap a una societat amb més benestar i més justa.

6. REFERÈNCIES:

- Esping-Andersen, G. (2004). "La política familiar y la nueva demografía". *Consecuencias de la evolución demográfica en economía*, Mayo-Junio 2004, nº815: 45-60. ICE.
- Pfau-Effinger, B. (2005). "Welfare States policies and the development of care arrangements". *European Societies* 7(2) 2005: 321-347.
- United Nations (2014). *World Population Prospects. The 2012 Revision*. <http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/dataset/fertility/wfd2012/MainFrame.html> [Data de consulta: 20/05/14]